

MCC Klik Zwolse Werkafspraken

en

WDH - Interline

en

MCC Klik Ochtendspits

en

andere MCC Klik activiteiten

Jaarverslag 2019

***Levende
Werkafspraken***

Tussen apothekers, huisartsen en specialisten Isala te Zwolle

MCC Klik

038 – 455 9851

info@mccklik.nl

www.mccklik.nl

Medisch Coördinator Werkafspraken en Interline:
mevrouw M.(Ria) P.E. Couwenberg (t/m december 2019)
de heer H. (Herman) Gerritsen (november/december 2019)

mpecouwenberg@gmail.com
h.gerritsen@medrie.nl

Secretaresse Interline en Werkgroepen:
mevrouw A.(Anja) H.M. Jong

interline@mccklik.nl

mevrouw J.(Joke) M. Schutte en
de heer R.(Roeland) de Wilde

coordinatie@mccklik.nl

Coördinator van de Ochtendspits:
De heer D.(Dirk) Branbergen

dirkbranbergen@gmail.com

MCC Klik site

www.mccklik.nl

App

'MCC Klik'

MCC Klik Ochtendspits

www.mccochtendspits.nl

Verzamelsite FMCC

www.afsprakenhuisartsenspecialist.nl

Inhoud

1.	MCC Klik in 2019.....	5
2.	Jaarplan 2020	9
BIJLAGE 1 Tabellen.....		11
Tabel 1	Werkafspraken in 2019.....	11
Tabel 2	Interlineprogramma's 2019	12
Tabel 3	Overzicht alle Interlineprogramma's.....	12
Tabel 4	Aantal presentaties en lopende Interline programma's t/m 2019 .	14
Tabel 5	Aantal deelnemers, opkomstcijfers en evaluatie Interline	15
BIJLAGE 2 Samenvatting vorige jaarverslagen		16

Basisinformatie

Uitgebreidere informatie over MCC Klik, het maken van de Werkafspraken, Interline en Ochtendspits vindt u op de website van MCC Klik: www.mccklik.nl. Hier volgt een korte uitleg.

MCC Klik heeft als doel de samenwerking tussen eerste en tweede lijn (Isala, Zwolle) te verbeteren en te onderhouden. De basis van MCC Klik wordt gevormd door huisartsen uit de regio Zwolle en de specialisten van Isala. Apothekers van Isala en de perifere apothekers regio Zwolle participeren in MCC Klik. Andere instanties, zoals GGD en Dimence, worden uitgenodigd indien daar aanleiding voor is.

MCC Klik Werkafspraken worden gemaakt door een werkgroep van meestal 3 huisartsen en 2 specialisten. Zij sluiten aan op bestaand materiaal en bevatten met name medisch inhoudelijke afspraken. Zij worden geplaatst op de website en app. Alle huisartsen in het adherentiegebied van Isala ontvangen per email bericht van de geplaatste nieuwe of herziene Werkafspraken. De werkafspraken worden selectief toegezonden aan specialisten van Isala en andere disciplines die betrokken zijn bij de betreffende werkafpraak.

Interline is een in Zwolle ontwikkelde methode om de Werkafspraken bij de huisartsen bekend en vertrouwd te maken. Via een interactieve methode wordt een Werkafpraak in twee uur tijd door de werkgroep aan een huisartsgroep gepresenteerd. Huisartsgroepen kunnen een abonnement afsluiten voor drie presentaties (dus van drie Werkafspraken) per jaar. Dit is gecombineerd met ochtendspitsvragen 2x per week.

Ochtendspits 2016-2019

De Ochtendspits is in Zwolle in 2015 ontwikkeld en per 1 januari 2016 officieel van start gegaan. Alle aan Interline deelnemende huisartsen krijgen daarbij tweemaal per week 's morgens een mail met een medische vraag en meerkeuze antwoorden. Na het kiezen van een antwoord verschijnt direct het juiste antwoord met een korte toelichting en referenties. De bedoeling is dat dit binnen een minuut af te handelen is. De vragen worden door MCC Klik zelf ingevoerd en slaan veelal terug op gegeven Interlines, Warffum-cursussen of WDH-cursussen. Ook andere MCC's kunnen hieraan deelnemen. Per 1 januari 2016 is ook MCC Omnes in Sittard hiermee gestart, vanaf 2017 de transmurale organisatie Sigra in Amsterdam, en in 2019 is Deventer met de Ochtendspits begonnen en heeft daarbij ook een module voor de praktijkassistenten besteld. Daarnaast doen in Zwolle vanaf 1 april 2016 de coassistenten werkzaam in Isala mee, en vanaf 1 april 2017 de huisartsen in opleiding vanuit Groningen, werkzaam in de regio Zwolle. Specialisten en arts-assistenten van Isala kunnen zich op eigen initiatief aanmelden om de Ochtendspitsvragen te ontvangen. De Ochtendspits is in Zwolle gekoppeld aan het Interline abonnement. In het decembernummer van Huisarts en Wetenschap is een artikel over de Ochtendspits verschenen.

Lees hier [het jaarverslag van de Ochtendspits](#).

Geschiedenis

De eerste Zwolse Werkafpraak dateert uit 1990 (DM2). De behoefte er 'iets mee te doen' leidde in 1998 tot de eerste Interlinepresentatie. De behoefte ná Interline een vervolg hieraan te geven leidde in 2016 tot de Ochtendspits, zie hierboven.

Een Interlinepresentatie wordt gegeven aan een Huisartsgroep van 10-15 huisartsen op locatie. De Interplus presentatie was een plenaire presentatie geruime tijd na de laatste Interlinepresentatie, met als bijzonderheid dat de gehele specialistenmaatschap aanwezig was. Het is driemaal in deze vorm gegeven (Neurologen, Longartsen en Orthopeden) en kreeg steeds een hoge waardering. Gezien de uitgebreide inzet en toch beperkte opkomst is er in 2006 mee gestopt.

Het jaar 2012 zal de geschiedenis ingaan als het jaar van de Grote Sanering van Medisch Coördinerend Centrum (MCC) Klik. MCC Klik speelde een essentiële rol bij de opzet van de Ketenzorg, en dan met name de Diabeteszorg, maar later ook bijvoorbeeld CVA en Dementie. De bemoeienis hiermee is echter overgenomen door de Zorggroepen van de Huisartsen, die zich

hiervoor goed georganiseerd hebben via de Huisartsenvereniging Regio Zwolle en hun organisatie Medrie. De netwerken Palliatieve Zorg, Dementie en de Transmurale Stroke Service Zwolle, die ook onderdeel waren van MCC Klik, zijn ondergebracht bij Isala.

Voor MCC Klik betekende dit een rigoureuze afslanking tot alleen de Werkafspraken en Interline, waarbij ook het Klikbulletin stopte. Inmiddels is MCC Klik weer aangevuld met algemeen coördinatiewerk en de start van de digitale nieuwsbrief 'Klik actueel'.

Daarvoor is eind 2012 Jules ten Berg, gepensioneerd huisarts uit Zwolle, toegetreden als algemeen medisch coördinator bij MCC Klik.

Vanwege de afslanking is de Stichting MCC Klik opgeheven en is MCC Klik nu als neutraal platform organisatorisch ondergebracht bij de huisartsenorganisatie Medrie. Zij wordt aangestuurd door een 'bestuurlijk overleg' (huisartsen, specialisten, apothekers, ziekenhuis). Vanaf januari 2016 nam Ria Couwenberg het stokje over van Dirk Branbergen als coördinator van de werkafspraken en Interline.

Vanaf 2017 zijn de taken van Jules ten Berg voortgezet door Roeland de Wilde (gepensioneerd huisarts) en Joke Schutte (gynaecoloog in Isala).

In mei 2018 vond er een "missie en visie" bijeenkomst plaats met belanghebbenden: Isala, specialisten, huisartsen en openbare apothekers. Voor de periode 2018-2023 is de wens geuit op dezelfde voet voort te gaan. Alle deelnemende partijen hebben nog eens duidelijk gemaakt de neutrale rol van MCC Klik te waarderen. De verbindende rol van MCC Klik wordt hoog gewaardeerd. Er werden suggesties voor activiteiten in de toekomst gegeven

Effectmetingen

In 2011 en 2012 is huisarts Bé Prenger binnen MCC Klik bezig geweest onderzoek te begeleiden met de vraagstelling of het beleid van huisartsen veranderde na het volgen van Interline. De indirecte parameters (deelname en opkomstpercentage, evaluatiecijfer, genoemde leerpunten, positieve inzet) tonen overtuigend het succes van Interline aan, maar er bestond behoefte dit ook in getal zichtbaar te maken. Dat is lastig vanwege de vele variabelen die invloed hebben op een gedrag, maar lijkt voor een aantal items toch gelukt:

1. Het beter invullen van het aanvraagformulier urineweginfecties;
2. Het terugdringen van de vrij zinloze aanvraag voor een X-sinus;
3. Het bevorderen van het gebruik van punctiecytologie op de juiste indicatie.

In 2017 is een statistiekmodule aangeschaft waarmee het bezoek van gebruikers aan de MCC Klik website gemonitord kan worden. Zie voor enkele cijfers het hoofdstuk MCC Klik in 2018, Site en app.

FMCC

MCC Klik is lid van de Federatie van Medisch Coördinatie Centra (FMCC).

In den lande verschijnen en verdwijnen Medisch Coördinerende Centra regelmatig op en van het toneel. Ruim 20 MCC's zijn verenigd in de Federatie van Medisch Coördinerende Centra (FMCC). MCC Klik is een van de oudste hiervan.

Vanuit de FMCC bestaat behoefte tot een duidelijker landelijke profilering van het belang en de betekenis van een MCC voor de samenwerking tussen huisarts en specialist. Er bestaat hier immers verder geen landelijke organisatie voor, rond ieder ziekenhuis wordt dit wiel opnieuw uitgevonden. Het blijkt dat de FMCC een belangrijke rol kan spelen om van elkaars ervaringen te leren en de goede dingen van elkaar over te nemen. Een voorbeeld daarvan is de FMCC Verzamelsite, een oorspronkelijk initiatief van MCC Klik, overgenomen door de FMCC. Ook de in 2015 door MCC Klik ontwikkelde Ochtendspits kan op een goed draagvlak binnen de FMCC rekenen.

FMCC Verzamelsite

In 2007/2008 is een Verzamelwebsite ontwikkeld en operationeel geworden waarop alle in den lande gemaakte regionale Werkafspraken en Interlineprogramma's te vinden zijn. De site is openbaar toegankelijk sinds 2012, vernieuwd in 2013, en wordt financieel mogelijk gemaakt door de FMCC. De Verzamelsite is geïntegreerd met onder meer de MCC Kliksite:

werkafspraken op de MCC Kliksite geplaatst staan automatisch ook op de Verzamelsite.

www.afsprakenhuisartsenspecialist.nl.

1. MCC Klik in 2019

Werkafspraken

Er zijn nu in totaal 109 Werkafspraken. In het document 'Register Werkafspraken en Interline' op deze site (Zie 'Werkafspraken' – 'Algemeen') vindt u de onderwerpen, het jaar van eerste publicatie, het jaar van de laatste herziening, over welke Werkafspraken er Interlineprogramma's zijn gemaakt en in welke periode deze gepresenteerd zijn.

Tabel 1 toont de nieuwe en herziene Werkafspraken in 2019 met de betrokken disciplines.

De Werkafspraken zijn vanaf 1 januari 2012 digitaal vrij in te zien via www.mccklik.nl en sinds 2013 ook via de app 'MCC Klik'.

Nieuwe Werkafspraken en belangrijke herzieningen worden in digitale vorm toegestuurd aan huisartsen, specialisten, apothekers en andere belanghebbenden.

Interline

In 2019 zijn 3 nieuwe Interlineprogramma's over 3 verschillende Werkafspraken gepresenteerd (Spoed Eisende Hulp, Langdurige Pijn, Slaap/Waakstoornissen). Zie tabel 2. In totaal waren er 48 Interlinepresentaties in 2019.

Vanaf 1998 zijn nu 86 verschillende Interlineprogramma's geproduceerd (Tabel 3), eind 2019 zijn er in totaal 849 Interlinepresentaties geweest (Tabel 4).

Uit Tabel 5 blijkt dat Interline zich nog steeds kan verheugen op een enorme opkomst: vrijwel alle huisartsen (in 2019: 215 huisartsen) in het adherentiegebied van Isala nemen deel, en er is een stabiele daadwerkelijke opkomst van 70-80% (in 2019: 74%) met een al jaren hoog waarderingscijfer (in 2019 8,2). Vergeleken met landelijke evenbeelden scoort Interline hiermee opvallend hoog.

Op verzoek kunnen apothekers nu ook aanwezig zijn bij de voor hen interessante Interlineprogramma's.

Er is de wens dat ook Meppelse huisartsen de Interline als implementatie gaan gebruiken van de werkafspraken. Overleg hierover wordt gevoerd sinds 2016.

Organisatie

De administratieve organisatie rond de werkgroepen en Interline is in handen van Anja Jong. Accreditering vindt plaats via invoering in het GAIA systeem.

Ria Couwenberg zit de werkgroepen voor, redigeert de Werkafspraken en de Interlineprogramma's, en overlegt met de Werkgroep Deskundigheidsbevordering Huisartsen (WDH) en levert ochtendspitsvragen aan.

Roeland de Wilde en Joke Schutte zijn vanaf 1 juni 2017 aangetreden als Algemeen Coördinatoren van MCC Klik.

Site en app

Op de MCC Klik site zijn naast de werkafspraken ook de telefoonlijsten ('Wie is Wie') met overleg-telefoonnummers en e-mailadressen van huisartsen, specialisten, en apothekers te vinden. Ook is er een samenwerking met het Regionaal Formularium Zwolle, die haar resultaten eveneens op de MCC Kliksite en app publiceert.

In 2014 is op de site de Klik Matching toegevoegd en de mogelijkheid voor melden van transmurale incidenten melden dan wel positieve feedback geven op processen in de samenwerking. Zie de hoofdstukken daarover.

Om de samenwerking tussen eerste en tweede lijn onderling te bevorderen is in het besloten gedeelte van de website de functionaliteit aanwezig om contactgegevens van collega's te raadplegen, vanuit de app kan direct doorgeklikt worden naar het eigen mailprogramma dan wel telefoonfunctie op de mobiel.

Digitale publicatie van (nieuwe) werkafspraken is een belangrijke wijze van implementatie naast de interline-nascholingsstructuur. Middels de interline kunnen jaarlijks slechts enkele grote onderwerpen aan de orde komen, kleinere onderwerpen of wijzigingen worden gepubliceerd op de MMC Klik website en in de MCC Klik app. Een aanzienlijk voordeel van de digitale publicatie is dat indien er kleine wijzigingen nodig zijn dit betrekkelijk eenvoudig doorgevoerd kan worden. Bij introductie van nieuwe artsen in de regio, en tijdens nascholing wordt actief verwezen naar gebruik van werkafspraken middels de online media. In het website gebruik is een weergave van downloads per werkafpraak mogelijk waarbij gemonitord kan worden welke werkafspraken intensief gebruikt worden. Het aantal downloads van werkafspraken betrof in 2019 circa 4700.

De nieuwsbrief Klik actueel verwijst actief naar documenten geplaatst op de MCC Klik website / app. Zorginstellingen in de regio (ketenzorg partners/ GGZ huis etc.) en kennisnetwerk transmuraal samenwerken linken door naar de MCC Klik website.

Overige MCC Klik activiteiten

Ochtendspits

Het idee is in 2015 ontstaan en aansluitend aan de voorbereiding gestart. Op 1 januari 2016 is de Ochtendspits officieel van start gegaan. Zie inleiding en mccochtendspits.nl

MCC Klik matching

In het voorjaar 2014 is in samenwerking met de Commissie Compagnonscursus gestart met het project Klik Matching: Kijk in Elkaars Keuken: een dag of dagdeel over en weer bij elkaar meelopen voor specialisten en huisartsen. Het doel is de kwaliteit van de samenwerking te verbeteren door meer persoonlijk contact en meer inzicht in elkaars werkwijzen.

Op de website kan men zich via een speciale webapplicatie aanmelden. MCC Klik zorgt voor een match: "date". Na een tiental matches in 2014 en 2015 zijn er in 2016 nog enkele matches tot stand gekomen. In 2019 is 1 match georganiseerd tussen een cardioloog en een huisarts; van deze match is tijdens de Zwolse nieuwe in november 2019 een presentatie gegeven.

Transmuraal Incidenten Melden, TIM

Het op initiatief van MCC Klik in samenwerking met de senior adviseur Kwaliteit en Samenwerking van Isala in september 2014 met een pilot gestarte Transmuraal Incidenten Melden (TIM). Dit is na maart 2015 voortgezet. In 2015 kwamen 200 meldingen binnen.

Doel is de kwaliteit van de zorg te verbeteren door middel van inzicht in aard van en aantal transmurale incidenten.

Dit MCC Klik initiatief is door het Zwols Veiligheidsnetwerk tot hun project gemaakt. In het Zwols Veiligheidsnetwerk is een groot aantal partners in de zorg vertegenwoordigd: Isala, Medrie/Huisartsenpost, Huisartsen, Thuiszorg Icare en Carinova, Verpleeghuisorganisaties IJsselheem en Zonnehuis, openbare apothekers, Ziekenhuis Apotheek, Epilepsiekliniek Sein. De GGZ/Dimence heeft zich helaas teruggetrokken, gesprekken hierover vinden plaats. De algemeen coördinator van MCC Klik en Coba Mol van Kwaliteit en Veiligheid Isala zijn namens het Zwols Veiligheidsnetwerk regisseur van TIM.

Algemeen coördinator Joke Schutte vervult sinds 2018 de taak van TIM-regisseur.

De beveiligde webapplicatie waarop een transmuraal incident kan worden gemeld is zowel via de website van Klik als ook, sinds juli 2015, middels een app bereikbaar (TIM ZVN).

Veel meldingen hebben betrekking op medicatieverstrekking en overdracht van patiënten.

Naar aanleiding van de meldingen zijn er verbeteracties gestart op de genoemde terreinen.

Het TIM initiatief trekt belangstelling van ander regio's. Er werden meerdere presentaties in het land gegeven. Meerdere regio's hebben het TIM-concept overgenomen.

Het aantal transmurale meldingen was in 2019 217, 117 minder dan in 2018. Dit verschil komt voornamelijk door een sterke daling van het aantal meldingen over medicatie, met name ontslagmedicatie en recepten. Dit liet een daling van 60% zien ten opzichte van 2018. De daling van het aantal meldingen komt waarschijnlijk door de verbeteracties die hierop ingezet zijn: het elektronisch voorschrijven en versturen, en de rol van het ASP in de ontslagprocedure.

In 2019 werd tevens gestart met Positieve Intercollegiale Meldingen, waarbij positieve samenwerking in de transmurale zorg gemeld kon worden via de website, via het PIM formulier, Geregeld wordt in de nieuwsbrief Klik actueel een casus van de TIM of PIM vermeld, zodat iedereen hier lering uit kan trekken. Zie [Jaarverslag Transmuraal Incident Melden 2019](#).

Klik actueel

Vanaf januari 2013 verzorgt MCC Klik samen met Isala de maandelijks digitale nieuwsbrief Klik actueel. Bestemd voor huisartsen, specialisten, apothekers, specialisten ouderengeneeskunde en verloskundigen. In 2019 verscheen Klik actueel 11 keer.

Transmuraal formularium

De coördinator werkafspraken is betrokken bij de ontwikkeling van een transmuraal formularium voor de regio Zwolle. Een initiatief van Isala waarbij specialisten, huisartsen, apothekers en specialisten ouderenzorg betrokken zijn.

De betrokkenheid van MCC Klik is gericht op het in lijn blijven van het formularium met de werkafspraken en omgekeerd. In 2020 zal een vervolg worden gepland voor het herzien van de inhoudelijke afspraken. De financiële middelen hiervoor ontbreken vooralsnog.

Kennismakingsavonden nieuwe stijl: Zwolse Nieuwe

Samen met Isala en Werkgroep Deskundigheidsbevordering Huisartsen werd voor de vierde maal in november een kennismakingsavond georganiseerd. Een combinatie van kennismaking van nieuwe specialisten en huisartsen met een inhoudelijk programma gericht op nieuwe ontwikkelingen ingebed in een sociaal programma. Gezien de grote opkomst en reacties lijkt dit de goede formule voor de komende jaren. Naast kennismaking met nieuwe artsen werd de communicatie werkafpraak onder de aandacht gebracht.

Digitalisering.

In 2017 is de nascholingsapp aangeschaft via MDL (Martin de Lang Solutions). De verwachting was dat deze in de loop van 2018 operationeel zou zijn en getest kon worden. Het doel was onder andere om de administratieve lasten te verminderen en door de integratie van de nascholingsapp in de bestaande website het gebruik van de website te intensiveren.

Na veel werk en overleg bleek de app echter niet geschikt voor de Interline en gaf eerder meer dan minder administratief werk. Bovendien konden de kosten niet gedragen worden door MCC Klik. In 2018 is het besluit genomen dit project stop te zetten en in 2019 op eenvoudigere wijze te starten met een PowerPoint presentatie die tijdens de Interlinebijeenkomst via een laptop/beamer getoond wordt. Dit is een succes gebleken en zal in 2020 voortgezet worden.

WEC adviesraad

In het verleden werd deelgenomen aan de besprekingen binnen de adviesraad van het Wond Expertise Centrum. Deze adviesraad is in 2017 opgeheven.

Overige overleg structuren

- De medisch coördinator van de werkafspraken heeft overleg gevoerd met de revalidatie geneeskunde in de regio (Isala, Vogellanden, CIR) om te komen tot een regio brede werkafpraak over de begeleiding van de patiënt met chronische pijn. Dit traject loopt door en resulteerde in 2019 in een werkafpraak en Interline over dit onderwerp.
- Er is in 2017 een structureel overleg gestart met Medrie en HRZ. Om lopende zaken meer te coördineren en op de hoogte te zijn van elkaars trajecten. Ook de communicatie met de HRZ is besproken. De voorzitter van de HRZ en medisch coördinator werkafspraken zullen elkaar direct benaderen over te coördineren onderwerpen. In 2019 is de regioraad opgericht en deze zal als sparring partner 1ste lijn voor het MCCklik gelden.
- 2 wekelijks overleg met Nienke van Vliet, relatiebeheerder-huisartsen van Isala.
- In het Bestuurlijk Overleg met Isala, huisartsen en apothekers is een algemeen coördinator van MCC Klik aanwezig.

Financiering

MCC Klik werd ook in 2019 gezamenlijk door Isala directie, Isala medische staf, de huisartsen en de openbare apothekers gefinancierd. Daarnaast betalen de huisartsen die meedoen aan Interline een abonnementsbijdrage voor drie bijeenkomsten (voor 2019: € 285, inclusief de Ochtendspits). De presentatoren van Interline krijgen per presentatie betaald (in 2019: € 160 met zo nodig reiskostenvergoeding). De inspanning voor het maken van een Werkafpraak wordt niet vergoed.

Presentaties, publicaties en overig

- Elke eerste dag van de maand wordt, sinds begin 2016 en inmiddels structureel, door de coördinatoren van MCC Klik aan nieuwe specialisten, artsen in opleidingen, en arts-assistenten in Isala een presentatie gegeven om de activiteiten van MCC Klik onder de aandacht te brengen en het gebruik van de MCC Klik website (o.a. de Wie is wie telefoonlijsten) te stimuleren.
- Tijdens een kernstafbijeenkomst werd een bijdrage geleverd aan de uitkomsten van de tevredenheidsonderzoeken binnen Isala.
- De algemeen coördinatoren hebben RVE's, Hagro's, Interlinegroepen en openbare apothekers bezocht.
- Contacten met de eerste lijn regio Meppel zijn gelegd en 21 huisartsen hebben zich aangemeld om opgenomen te worden in de Wie is Wie telefoonlijst op de website en in de app. Over de introductie van de Interlinescholing in de regio Meppel zijn de huisartsen nog in bespreking.

2. Jaarplan 2020

Voor 2020 heeft MCC Klik de volgende plannen.

Coördinatie Werkafspraken en Interline:

Ria Couwenberg stopt met het coördineren van Interline en Werkafspraken en draagt het stokje over aan Herman Gerritsen per 1 januari 2020.

Werkafspraken:

Een aantal Werkafspraken is aan herziening toe. De werkafspraken Astma, Atriumfibrilleren, Dementie zullen als eerste herzien worden.

Digitalisering van de Interlinebijeenkomsten wordt wegens succes voortgezet.

De werkafspraken zullen ook gepresenteerd worden in de vakgroepen van de specialisten, zodat ook de medisch specialist goed op de hoogte is van de gemaakte werkafspraken.

De deelname van Meppel aan werkafspraken en Interline zal steeds meer vorm krijgen. Dit wordt door verschillende partijen zeer gewenst, maar heeft tijd nodig.

Waarnemende huisartsen zullen we actief 'werven' om te participeren in Interlinebijeenkomsten om op de hoogte te zijn van de regionale afspraken, door de mogelijkheid aan te sluiten bij reguliere Interlinegroepen te stimuleren.

Interline:

Er worden wederom verschillende Interlineprogramma's opgestart.

De drie Interlineprogramma's in 2020 zijn

Osteoporose en Schildklierafwijkingen;

Verdachte Huidtumoren;

Vaginaal bloedverlies & Hormonen.

De werkgroepen zijn samengesteld en komen bijeen voor de voorbereiding van de programma's.

Coördinatie algemeen:

De coördinatoren van MCC Klik onderhouden de contacten met Hagro's, RVE's, Interlinegroepen, en met de openbare apothekers. Gebleken is dat veel informatie over de (verbetering) van samenwerking verkregen werd door de persoonlijke gesprekken bij het bezoeken van de verschillende partijen, dus dit zal gecontinueerd worden.

In samenwerking met de apothekers zal het Formularium Zwolle Meppel herzien worden.

In samenwerking met de regio raad en specialisten zal Juiste Zorg op de Juiste plaats vorm gaan krijgen in werkafspraken.

Er zal actief gewerkt worden aan het verder betrekken van de regio Meppel bij MCC Klik.

Bij de voorlichtingsbijeenkomst voor nieuwe huisartsen, die 1-2 maal per jaar plaatsvindt, ontvangen deze huisartsen naast informatie over de organisatie van de HRZ en Medrie, ook informatie over de rol van MCC Klik in de regio. De voorlichting voor nieuwe medewerkers van Isala, elke eerste werkdag van de maand, zal bezocht blijven worden om te informeren over MCC KLIK en de werkafspraken. Met name de communicatiewerkafpraak komt dan ook uitgebreid aan bod.

Ochtendspits:

De vragen van de Ochtendspits worden zeer gewaardeerd en dienen als reminder/implementatiemiddel van de werkafspraken. Er zal gewerkt worden aan nieuwe vragen hiervoor. De Ochtendspits zal verder gepromoot worden, lokaal (met name onder specialisten) en landelijk.

TIM/PIM

De implementatie van PIM krijgt vervolg. In de nieuwsbrief Klik actueel zal regelmatig (streven is maandelijks) de 'TIM of PIM van de maand' verschijnen als vaste rubriek. Zowel regionaal als landelijk zullen TIM en PIM actief gepromoot blijven worden.

Transmuraal overleg:

Tweemaal per jaar is er overleg tussen MCC Klik en de HRZ, naast de korte overlegmomenten. Viermaal per jaar is er overleg tussen het management van Medrie en MCC Klik. MCC Klik is betrokken bij en sluit aan bij het Bestuurlijk Overleg en bij de bijeenkomsten van het FMCC.

Status MCC Klik

MCC Klik is een neutraal samenwerkingsplatform waarbij de werkvorm laagdrempelig is, vanuit apothekers, huisartsen en specialisten samen. Dit zorgt voor de hoge waardering en implementatie van de gemaakte afspraken. Ook in 2020 zullen we er weer staan om deze kostbare goede samenwerking in stand te houden.

BIJLAGE 1 Tabellen

Tabel 1 Werkafspraken in 2019

Er zijn 3 nieuwe en 18 herziene Werkafspraken verschenen in 2019.

Herziene Werkafspraken in 2019	Betrokken disciplines*
Allergie	KNO, longgeneeskunde, pediatrie, dermatologie, klinische chemie
Aneurysma Aortae Abdominalis	Vaatchirurgie, radiologie
Antistolling	Klinisch laboratorium, TEC, farmacologie
Bloedspiegels geneesmiddelen	farmacologie
Colon en Rectum onderzoek	Interne geneeskunde (MDL)
Communicatie	Specialisten algemeen
COPD	Longgeneeskunde
Dermatocorticosteroiden	Dermatologie
Fluor vaginalis en SOA	Dermatologie, microbiologie
Hartfalen	Cardiologie
Nierfunctiestoornissen	Nefrologie
Osteoporose en fractuurpreventie	Traumachirurgie, interne geneeskunde, geriatrie, orthopedie, gynaecologie, reumatologie
Pijn	Anesthesiologie,
Postmortaal onderzoek	Pathologie
Schildklierafwijkingen	Interne geneeskunde, geriatrie
Slaap/Waakstoornissen	Neurologie, KNO, longgeneeskunde, SEIN
Vallen bij ouderen	Geriatric
Verdachte huidtumoren	Dermatologie
Nieuwe Werkafspraken in 2019	Betrokken disciplines*
Spoed Eisende Hulp	SEH-artsen
Langdurige pijnklachten	Revalidatie, anesthesiologie
Claudicatio intermittens	Vaatchirurgie, radiologie
In de planning voor 2020	Betrokken disciplines*
Atriumfibrilleren	Cardiologie
Astma bij volwassenen	Longgeneeskunde
Vaginaal bloedverlies en hormonen	Gynaecologie
Angst	Psychiatrie

* Bij alle werkafspraken zijn de huisartsen betrokken, en bij farmacotherapeutische inhoud de openbare- en ziekenhuisapothekers.

Tabel 2 Interlineprogramma's 2019

<i>Nieuwe Interlineprogramma's in 2019</i>	
SEH	Spoedeisende hulp
Langdurige pijn	Beleid bij langdurige pijn en introductie van de RPZ
Slaap en Waakstoornissen	OSAS en andere slaapstoornissen
<i>Afgeronde Interlineprogramma's in 2019</i>	
Astma en Luchtweginfecties bij kinderen	
Lumbaal radiculair syndroom	
Complexe wondzorg	
<i>Geplande Interlineprogramma's in 2020</i>	
Verdachte huidtumoren	Welke huidtumoren behandeld de huisarts zelf en hoe
Osteoporose en Schildklierafwijkingen	Implementatie van de werkafpraak
Vaginaal bloedverlies en hormonen	

Tabel 3 Overzicht alle Interlineprogramma's

	Interline programma's	Start	Gereed
	Longproject Astma/COPD	1999	2002
1	Neurologie - Hoofdpijn	1998	2002
2	Interne - Dyslipidemie	1999	2005
3	Radiologie	1999	2002
4	Kinder - astma bij ki	1999	2004
5	Cardio - angina pectoris	1999	2004
6	Interne - Diabetes mellitus	2000	2004
7	Longziekten - astma/COPD versie 2000	2000	2004
8	Dermatologie	2001	2004
9	Pijnbehandeling 1	2001	2004
10	Dementie	2002	2005
11	Orthopedie	2002	2005
12	Kinder - druk gedrag	2002	2005
13	Cardio - Hartfalen	2003	2006
14	Oogheelkunde	2003	2005
15	Urologie	2003	2006
16	Reumatologie	2004	2006
17	Pijnbehandeling 2+3	2004	2007
18	Kinder - luchtweginfecties	2005	2007
19	KNO	2005	2007
20	Psychiatrie	2005	2008
21	Plastische chirurgie	2006	2008
22	Laboratorium	2006	2008
23	Cardio - Atriumfibrilleren	2006	2008

24	Interne - schildklier + osteoporose	2007	2009
25	Bekkenbodempromblematiek	2007	2009
26	Slaapstoornissen	2007	2010
27	Kindergeneeskunde (4 WA)	2008	2010
28	Palliatieve sedatie + Pijn dl 1	2008	2010
29	Ulcus cruris venosum	2008	2011
30	Mammacarcinoom	2009	2011
31	Reumatologie 2	2009	2012
32	Astma + COPD versie 2009	2009	2011
33	Geriatric	2010	2012
34	Seksuologie	2010	2012
35	Chemotherapie	2010	2012
36	Microbiologie	2011	2013
37	Radiologie	2011	2013
38	Pathologie	2011	2013
39	Psoriasis en Huidtumoren	2012	2014
40	Neurologie, algemeen	2012	2014
41	Sportgeneeskunde	2012	2014
42	Kindergeneeskunde	2013	2015
43	Psychiatrie	2013	2015
44	MDL	2013	2015
45	Gynaecologie	2014	(2016)
46	Cardio: HF + AF	2014	(2016)
47	Orthopedie	2014	(2016)
48	Infectieziekten	2015	(2017)
49	Nierfunctiestoornissen	2015	(2017)
50	Oogheelkunde	2015	(2017)
51	Plastische chirurgie	2016	(2018)
52	Mond-, Kaak- en Aangezichts chirurgie	2016	(2018)
53	Antistozorg (KCL)	2016	(2018)
54	Lumbaal Radiculair Syndroom	2017	(2019)
55	Astma en Luchtweginfecties bij kinderen	2017	(2019)
56	Complexe wondzorg (veneus en arterieel)	2017	(2019)
57	CVRM afspraken	2018	(2020)
58	ADHD bij kinderen	2018	(2020)
59	Urologie: catheterbeleid en mictieklachten	2018	(2020)
60	Spoed Eisende Hulp (SEH)	2019	(2021)
61	Langdurige pijn	2019	(2021)
62	Slaap/waakstoornissen	2019	(2021)
63	Osteoporose en Schildklierafwijkingen	2020	(2022)
64	Verdachte huidtumoren	2020	(2022)
65	Vaginaal bloedverlies en hormonen	2020	(2022)

Tabel 4   Aantal presentaties en lopende Interline programma's t/m 2019

	Presentaties	Programma's
Totaal	849	86
2019	48	9
2018	48	9
2017	48	9
2016	45	9
2015	45	9
2014	41	9
2013	42	9
2012	43	9
2011	45	10
2010	45	10
2009	42	9
2008	44	10
2007	40	10
2006	42	10
2005	48	13
2004	46	15
2003	39	13
2002	37	12
2001	25	9
2000	21	7
1999	12	4
1998	3	2

Tabel 5 Aantal deelnemers, opkomstcijfers en evaluatie Interline

Jaar	Aantal groepen	Aantal deelnemers	Gemiddeld aantal deelnemers per groep	Gemiddeld aanwezig aantal deelnemers	Gemiddelde opkomst per presentatie	Gemiddeld beoordelingscijfer presentaties
2019	16	215	14,3	10,6	74 %	8,2
2018	16	215	14,4	10,2	71 %	8,2
2017	16	208	13,0	10,2	78 %	8,3
2016	15	208	13,8	10,2	73 %	8,3
2015	15	205	13,7	10,6	77%	8,3
2014	14	193	13,8	10,2	74%	8,2
2013	14	186	13,3	10,1	76%	8,2
2012	14	191	13,6	10,4	76 %	8,2
2011	15	188	12,5	9,2	73 %	8,2
2010	15	190	12,7	9,5	75 %	8,2
2009	14	174	12,4	9,0	72 %	8,2
2008	14	178	12,7	9,2	72 %	8,1
2007	14	176	12,6	9,6	81 %	8,1
2006	14	164	11,7	9,8	84 %	8,1
2005	14	172	12,3	9,2	75 %	8,1
2004	14	164	11,7	9,2	78 %	8,1
2003	13/14	161	12,4	9,6	84 %	8,2
2002	13	157	12,1	9,6	79 %	8,3
2001	11	147	13,4	9,9	74 %	8,3
2000	10	140	14	9,1	65 %	8,3
1998 - 1999	6	70	11,7	8,5	73 %	niet gemeten

BIJLAGE 2 Samenvatting vorige jaarverslagen

1997

In dit jaar is het Interlinesysteem uitgedacht en is besloten dit onder verantwoordelijkheid van de WDH uit te voeren.

1998

Er is gestart met het ontwikkelen van programma's en het insluiten van deelnemersgroepen. Het Longproject is dit jaar door twee groepen gevolgd. De eerste Interlinepresentatie (over Hoofdpijn) vond op 17 maart 1998 plaats.

1999

Er zijn wederom drie nieuwe groepen ingesloten, er zijn twee nieuwe programma's ontwikkeld. Van de drie nieuwe groepen doet één tevens het Longproject.

2000

Er zijn drie nieuwe programma's ontwikkeld, één is fors herzien (Dyslipidemie).

Twee nieuwe groepen volgen tevens het Longproject.

Er is een presentatie over Interline, met een aangepast programma over samenwerking, op de Zwolse Compagnonscursus in september gegeven.

Bij de evaluatie is gevraagd naar het voorgenomen gebruik van de Werkafpraak na de presentatie. Dat scoorde een 7,6, bij een huidig gebruik van 4,2. Bij meting bij een volgende bijeenkomst bleek het aangegeven gebruik gestegen te zijn tot 5,9. Gezien de hoeveelheid benodigde vragen hiervoor zijn deze vanaf 2001 niet meer gesteld.

2001

Er waren negen programma's operationeel en elf deelnemende groepen. Eén groep heeft een pauze ingelast. Drie specialisten hebben in de loop van 2001 hun medewerking opgezegd wegens tijdsproblemen. Er is begin april een artikel over MCC Klik en Interline in Medisch Contact gepubliceerd*. Er is een presentatie van het nieuwe Interlineprogramma 'Pijnbehandeling' op de Zwolse Artsendagen in mei gegeven.

* "*Het klikt weer in Zwolle*", Branbergen, H.C.T. MC 2001; 14: 556-558.

2002

Alle huisartsengroepen in en rond Zwolle doen mee; 13 groepen. Dertien programma's, waarvan drie nieuwe: Orthopedie, Kinderen met hardnekkig druk gedrag en Dementie. De laatste groep is gestart met het Longproject. Er is een begin gemaakt te stimuleren in andere regio's een zuster-Interline te laten starten; in dat kader is een workshop gegeven op de Compagnonscursus Hoogeveen. Ook is het jaarverslag 2002 opgevolgd met een interview-bijlage en in 2003 op grote schaal verspreid.

2003

De 100^e Interlinebijeenkomst en het 5-jarig bestaan van Interline werd met bovengenoemde interview-bijlage 'gevierd'. Het jaar begon met 13, eindigde door splitsing met 14 Interlinegroepen. Drie nieuwe Interlineprogramma's: Urologie, Hartfalen, Oogheelkunde.

Er is een geslaagde evaluatiebijeenkomst van Interlinepresentatoren gehouden onder leiding van dr. P. Boendermaker, onderwijscoördinator van het Huisartsen Instituut Groningen.

Op het NHG-congres is een workshop gegeven (H.C.T. Branbergen en O. Schwantje, huisarts, lid WDH) over implementatie van Werkafspraken. Naast een demonstratie van Interline is daar de implementatie via diseasemanagement, aanvraagformulieren en automatisering besproken.

2004

Dit jaar twee nieuwe programma's: Reumatologie en Pijnbehandeling deel 2+3, geen herzieningen.

Introductie van het fenomeen Interpluscursus, de eerste met de neurologen over Hoofdpijn en TIA/CVA.

De administratief medewerker John v.d. Velde heeft eind 2004 afscheid genomen van Interline.

In Huisarts en Wetenschap nr. 47, augustus 2004, is onder de rubriek 'In de praktijk' een interview met de heer H.C.T. Branbergen gepubliceerd: 'Een betere samenwerking geeft efficiëntere zorg'.

Branbergen heeft zitting in de commissie NHG/FMCC.

2005

Vier nieuwe of herziene Werkafspraken, twee Berichten en drie nieuwe Interlineprogramma's: Luchtweginfecties bij kinderen, KNO en Psychiatrie. Twee Interpluscursussen: Hart- Vaat-Risicomanagement, Astma/COPD. In Hardenberg is nu ook gestart met een MCC Voor de opening gaf de heer Branbergen een presentatie en dit leidde samen met de heer B van Holsteyn tot een publicatie in het (laatste nummer van) het tijdschrift Huisartsgeneeskunde, mei 2005: 'De zin van een Medisch Coördinatiecentrum', blz. 34,35. Ter ere van het convenant NHG/FMCC gaf de heer Branbergen met de heer Flikweert een presentatie bij het NHG, later gepubliceerd in Huisarts & Wetenschap, 48 (4) april 2005 blz. NHG-47. Medisch Contact publiceerde een artikel over Werkafspraken waarvoor de heer Branbergen is geïnterviewd, (MC 21 okt 2005, 60, nr42: Evert Pronk: 'Niet in elkaars tuintje harken'). Met de redactiegroep NHG/FMCC is een modelwerkafpraak TIA/CVA gepubliceerd, gepresenteerd op een werkconferentie van de FMCC in Mallorca.

2006

In 2006 zijn er negen nieuwe of herziene Werkafspraken gepubliceerd en één nieuw Bericht. Er zijn drie nieuwe Interlineprogramma's van start gegaan: Laboratorium, Atriumfibrilleren en Plastische Chirurgie. In november heeft de heer Branbergen met de redactiecommissie van de FMCC een workshop verzorgd op het NHG-congres: 'Maak werk van regionale afstemming, zorg dat de patiënt niet tussen huisarts en specialist valt'.

2007

Zie schema's. Er is nog één Interplus gegeven (CVRM). Er is een demonstratiepresentatie gegeven voor Stadskanaal. Publicatie: 'Huisarts en Praktijk': MCC Klik: een uitstekend vehikel voor ketenzorg (okt 2007, pg 28-29).

2008

Zie schema's. Demonstratiepresentaties in Emmen en Almere (2x). Op 11 maart een Ondersteuningsbijeenkomst. De Ondersteuningswebsite is gestart. Geen Interplus presentatie.

2009

Demonstratie Leeuwarden. Openbare demonstratie website Ondersteuningscentrum.

2010

Demonstratiepresentaties voor Hilversum, Diaconessehuis Utrecht, kaderhuisartsen Urogynaecologie, symposium KennisBeterDelen. Interline is nu operationeel in Zwolle, Hoogeveen, Hardenberg, Deventer en Amersfoort. Als 15^e Interlinegroep heeft Epe zich aangesloten.

2011

Hoofdstuk geschreven in boek "Praktijkvoering in de huisartsgeneeskunde"
Vorbereidingen voor openbaar maken Verzamelsite en artikel Medisch Contact (2012)

2012

Afslanking MCC Klik.
Verzamelsite en Werkafsprakengedeelte MCC Klik site openbaar.
Publicatie 'Vloeiend tussen eerste en tweede lijn', Dirk Branbergen, Medisch Contact, 27 april 2012, 67, nr. 17, pg 1048-1050.
Presentaties BovenIJ Ziekenhuis Amsterdam, Huisartsenorganisatie Koog aan de Zaan, Ledenvergadering FMCC.

2013

Ontwikkeling en presentatie nieuwe MCC Kliksite, app, medeontwikkeling FMCC Verzamelsite. Presentatie hiervan op Ledenvergadering FMCC.

2014

Presentatie op NHG congres 'Dokteren doe je niet alleen' via filmpje.
Interview en gesprek met Orde van specialisten en vertegenwoordiging VWS in kader programma rijksoverheid 'Tegen verspilling van zorg'. Klik Matching geïntroduceerd. Transmuraal Incident Melden, pilot gestart in september 2014. Webinar nierfunctiestoornissen KNMP.

2015

Ontwikkeling van de Ochtendspits. Pilot van Transmuraal incident melden is gestart in samenwerking met ZVN.

2016

Ria Couwenberg volgt Dirk Branbergen op. Ontwikkeling van de nascholingsapp voor Interlinescholingen en congressen (Warffum, Compagnonscursus). Start met presentatie van MCC Klik aan nieuwe specialisten in Isala.

2017

Ingebruikname van de statistiekmodule. Een duo huisarts-specialist als algemeen coördinator van MCC Klik heeft J.L. ten Berg opgevolgd: te weten Roeland de Wilde en Joke Schutte.

De gegevens van de jeugdartsen zijn toegevoegd aan de telefoonlijst Wie is Wie.

2018

Er waren financiële onduidelijkheden dit jaar. De dure nascholingsapp is afgestoten. Een missie en visie bijeenkomst geeft fiat voor het doorgaan MCC Klik tot 2023. MCC Klik probeert in werkafspraken aan te sluiten bij de "Juiste zorg op de Juiste plek".

Samenwerking met de huisartsen in Meppel is een speerpunt.

2019

De PIM-app is gelanceerd. In Klik actueel is een vaste rubriek opgenomen over PIM en TIM. Enkele huisartsen en specialisten uit Meppel nemen deel in de Werkgroepen. De communicatie werkafpraak is aan de orde geweest tijdens de Zwolse Nieuwe. De huisartsen hebben een nieuwe organisatiestructuur gekregen. Overlegafspraken zijn gemaakt. Nienke van Vliet blijft de contactpersoon vanuit de specialisten.

Intensief overleg heeft plaatsgevonden met de WAGRO Zwolle (waarnemersgroep) of separate deelname aan Interline voor hen haalbaar zou zijn. Helaas is dat laatste niet gelukt. Deelname van waarnemers bij de reguliere groepen is mogelijk.

In het decembernummer 2019 van het tijdschrift 'Huisarts en Wetenschap' (H&W) is een [artikel](#) verschenen over de Ochtendspits. H&W wordt door vrijwel alle huisartsen in Nederland gelezen.